

Sygn. akt V CK 388/05

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Zbigniew Strus (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa (...) Towarzystwa F.(...)Sp. z o.o. w R. przeciwko J. G., A. G. i W. W. o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 7 grudnia 2005 r., kasacji pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 12 stycznia 2005 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczy istnienia wierzytelności A. J. z tytułu robót budowlanych w stosunku do pozwanych. Wierzytelność taką określaną przez powoda na 46.000 zł z odsetkami, wynikającą z prowadzenia przez A. J. przedsiębiorstwa wniesionego jako aport do „T.(...)” Spółki z o.o. - nabyło od tej spółki powodowe (...) Towarzystwo F.(...).

Sąd Okręgowy oddalając powództwo uznał, że zobowiązanie pozwanych wygasło wskutek zapłaty wyższej kwoty, tj. 100.000 zł, czego dowodem była kopia dowodu wypłaty z 8 października 2001 r. podpisana przez A. J. i M. G.

Sąd Apelacyjny zmieniając zaskarżonym wyrokiem rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji wskazał, że pozwani:

- podnosząc w odpowiedzi na pozew lakoniczny zarzut wykonania świadczenia (przez zapłatę kwoty 100.000 zł) nie wskazali dowodów na poparcie tego twierdzenia, w związku z czym utracili prawo dowodzenia tej okoliczności w późniejszym toku postępowania i nie wykazali, aby spełnili świadczenie wynikające z zobowiązania łączącego ich z A. J.

Kasacja wniesiona przez pozwanych została oparta na obydwu podstawach. Naruszenie przepisów postępowania skarżąca strona konkretyzuje przytaczając przepisy art. 382, art. 328 § 2 k.p.c. i 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. a także art. 479¹² § 1 k.p.c. art. 479¹⁴ § 2 k.p.c., mające wpływ na treść wyroku (art. 385 i art. 386 § 1 k.p.c.).

Naruszenie prawa materialnego wypełnia niewłaściwe zastosowanie art. 451 § 3 k.p.c.

Skarżący domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku lub jego zmiany przez oddalenie apelacji powódki i zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia reguł postępowania w sprawach gospodarczych (art. 479¹² § 1 i 479¹⁴ § 2 k.p.c.) nie może odnieść skutku oczekiwanego przez skarżących, ponieważ analizowane dowody, tj. kopia dowodu wypłaty oraz zeznania św. M. G., kształtujące stan faktyczny będący materialnoprawną podstawą rozstrzygnięcia w postępowaniu apelacyjnym zostały przeprowadzone na wniosek strony pozwanej. Odstąpienie przez sądy obydwu instancji od zakazu uwzględniania dowodów niepowołanych w odpowiedzi na pozew nie zostało szczegółowo uzasadnione ale nie daje to podstaw do uznania zarzutów podnoszonych przez pozwanych, gdy okazało się, że wynik oceny tych dowodów jest niekorzystny dla strony, która powoływała się na te dowody. Odmienne stanowisko byłoby sprzeczne z konstrukcją podstaw kasacji, które w odniesieniu do naruszenia przepisów postępowania wymagają wykazania, że uchybienia w postępowaniu mogły mieć istotny wpływ na treść wyroku (art. 393¹ pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed 6 lutego 2005 r.). Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku stwierdził nawet, że ustalenia dokonane z naruszeniem „prekluzji dowodowej”

należy odrzucić. Skoro jednak nie odrzucił ich, dając w rzeczywistości wyraz stanowisku, że przebieg sporu o fakty nie usprawiedliwiał zarzutu opóźnienia pozwanych w zgłaszaniu dowodów, to należy przejść do oceny prawidłowości ustaleń dokonanych przez sąd odwoławczy.

Zasadnicze znaczenie mają zarzuty kasacji naruszenia art. 382, 233 § 1 oraz 328 § 2 k.p.c., przy czym należy zwrócić uwagę na funkcję postępowania kasacyjnego ograniczonego do kontroli legalności rekonstrukcji faktów przez sądy orzekające oraz merytorycznej a nie tylko kontrolnej funkcji sądu drugiej instancji. Ponieważ z art. 382 k.p.c. wynika kompetencja sądu odwoławczego do merytorycznej oceny materiału zebranego w obydwu instancjach, to skuteczność kasacji odnośnie do podstawy faktycznej wyroku wymaga wykazania naruszenia istotnych reguł oceny dowodów. Tymczasem argumentacja przytoczona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nakazuje uznać zarzuty skarżących za nieusprawiedliwione. Przytoczone przez Sąd Apelacyjny fakty wskazują na objęcie zgromadzonego materiału oceną wszechstronną. Wskazywane w uzasadnieniu zachowanie się strony pozwanej, która miała przecież najpełniejszą wiedzę o rzeczywistym znaczeniu dokumentu „kasa wypłaci” z 8 października 2001 r. nie pozwala podzielić zarzutu kasacji naruszenia wskazanych wyżej przepisów postępowania. Przejawiało się ono w nieuwzględnianiu przez pozwanych kwoty wypłaconej, w trwających już od następnego dnia, tj. od 9 października 2001 r. rozliczeniach zobowiązania z tytułu umowy o roboty budowlane, zarówno co do wysokości przekazanych A. J. kwot 320.000 zł na poczet całej wierzytelności określonej przez wykonawcę na kwotę 366.000 zł, jak i nieuwzględnianiu wypłacenia kwoty 100.000 w dokumentacji własnej oraz w potwierdzeniu salda.

Sąd nie miał obowiązku prowadzić z urzędu dochodzenia, czy kwota 100.000 zł wymieniona w nieprawidłowym dowodzie wypłaty (bez kolejnego numeru) rzeczywiście została wypłacona i w ramach jakiego zobowiązania. Decydujące dla wyniku postępowania okazało się ustalenie negatywne, że sporna kwota 46.000 zł pozostała po wpłaceniu 320.000 zł, nie została zapłacona. Należy pamiętać, że spełnienie świadczenia w celu wykonania zobowiązania wykracza poza czynność faktyczną i wymaga oświadczenia woli obydwu stron. Ustalenie, że pozwani nie udowodnili takiego charakteru wypłaty dokonanej w dniu 8 października 2001 r. przesądza również o nietrafności pierwszej podstawy, tj. naruszenia art. 451 k.c. Przepis ten określa niektóre uprawnienia (zarachowanie) wierzyciela i dłużnika w stosunku prawnym ograniczonym do kilku wymagalnych długów tego samego rodzaju. Brak przekonującego dowodu,

istnienia dwustronnego oświadczenia woli o wykonaniu jednego z zobowiązań istniejących między tymi samymi stronami, a nie z innego nieujawnionego stosunku prawnego czyni zarzut naruszenia prawa przez jego niewłaściwe zastosowanie nieusprawiedliwionym.

Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.